El Govern nou, la democràcia i el Parlament

per CARLES ESPLÁ

Cinc de la Ceda i Gil Robles a Guerra. No es pot demanar més. Es una nova etapa no prevista en el programa que havia de desenrotllar-se en tres actes: prestar suport, collaborar, substituir. La nova etapa s'anomena: dominar. No sabem si amb ella s'esgotarà el programa, o si es tracta únicament d'un intermedi. Tantes facilitats s'han donat perquè aquell programa vagi complint-se, que no ens estranyaria gens que les ambicions anessin creixent i rebessin satisfacció. Per ara és bastant. Cinc de la Ceda i Gil Robles a Guerra. Aquesta realitat descobreix els veritables mòbils de la crisi d'abril, d'aquella crisi anomenada del perdó, i que va ésser solament d'aspiració al gran poder.

Què significa el nou govern?

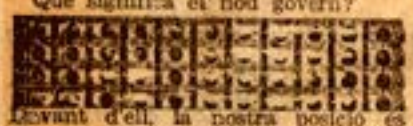

Davant d'ell, la nostra posició es clara. Però potser interessi més examinar allò que aquest govern representa, des del punt de vista oposat. Els seus padrins polítics han defensat la seva legitimitat allegant raons d'ordre democràtic. ¿Hem de veure en això una adhesió sincera als principis de la democràcia i un renunciament a altres procediments per a la conquista del poder? Creure-ho seria una absoluta candidesa. L'adhesió a la democràcia no es prova en utilitzar els seus beneficis, sinó en sofrir els seus revessos; és a dir: no a l'entrada, sinó a la sortida. El moviment nazi tingué base democràtica fins que des del poder va suprimir aquesta mateixa democràcia de la qual es valgué. Situar-se dintre del joc polític de la democràcia no equival a acceptar els seus principis, sinó, en tot cas, a valer-se'n. I no cal cercar exemples llunyans. Basta recordar la doctrina exposada en diverses ocasions, i principalment en una famosa conferència l'any 1933, pel cap visible del moviment dretista, triomfant ara des del poder. En ella es va exposar un concepte quasi feixista de l'Estat. I, a pesar de l'evolució, a aquella doctrina ens atenem.

EL GENERAL FANJUL, sots-secretari de Guerra

Però és que, encara, adhuc aplicant estrictament els principis democràtics, res no justificava el domini polític de les dretes. En la base de la seva força hi ha tres milions de vots enfront de cinc milions de vots adversos, encara que la divisió absurda de les forces republicanes donés als tres més diputats que no pas als cinc.

Bandejada l'única solució veritablement democràtica — una nova consulta al país — s'imposava la formació d'un govern amb majoria al Parlament. Aquí apareix també el suposat acatament a les institucions democràtiques: que governin els qui tenen majoria. Se'ns havia dit, en efecte, que un cop constituït el ministeri de coalició, una majoria imponent, compacta, disciplinada donaria impuls a una obra legislativa eficaç, activa, fecunda. El paradís del ritme accelerat. Ja hem vist l'ocorregut. Solament 189 diputats han votat la confiança al nou govern. On és aquella immensa majoria? Perquè 189 són 11 menys dels qui necessita un govern per a aprovar una llei amb quòrum ordinari, i 36 menys dels que necessita per a aprovar els pressupostos. De tres a cinc fou la proporció electoral. De 189 a 450 és la proporció parlamentària. Ni majoria al país ni majoria a la Cambra per a governar amb independència de les oposicions. Aquesta és la realitat.

En altres aspectes, ¿què havia de representar el nou govern? S'havia dit que les dretes incorporarien la tècnica a la política. S'havien acabat els ministres improvisats dansant d'un departament a l'altre sense servir pràcticament per a cap. Les dretes anaven a realitzar el miracle de collocar a cada lloc el millor home, el més competent i preparat. Perfectament. Així vèiem un agrari, això és: un polític que, segons la seva etiqueta política, ha de viure preocupat pels problemes de la terra, encarregat de resoldre els de la mar. Un advocat, a Indústria i Comerç. Un altre advocat, a Comunicacions. Després del paradís del ritme accelerat, el paradís de la tècnica.

Amb majoria i amb rectors competents dels negocis públics anava a prendre el Parlament una empenta extraordinària. Situació econòmica, atur obrer, problema del blat... Tot seria abordat i resolt. Ja s'ha vist. El comentari pot semblar precipitat. Des de la primera sessió, passada l'agitació política de la crisi i del debat sobre la qüestió de confiança, les Corts han tornat al seu ritme mandrós, a la seva quietud, al seu tedi, com una assemblea esgotada, sense entusiasme i sense fe en l'obra. Quina diferència amb la vida pletòrica, creadora, fecunda de les Constituents!

Però la realitat política és aquesta. Cinc de la Ceda i Gil Robles a Guerra. Des del nostre punt de vista i des del punt de vista oposat. L'únic que pot modificar-la és la realitat del poble republicà, que s'adona clarament del perill. No el d'avui. El de demà. Però l'esdevenidor és fet de voluntat. I en la lluita que s'atansa, la nostra voluntat ha d'ésser la més forta.

A.P.C.E.
SIG.: 1.26/892